

САДРЖАЈ:

ПРЕДГОВОР	2
САДРЖАЈ	3
Манумисије	4
Ублажавање положаја робова	4
Између ропства и слободе	5
Status civitatis	6
Cives, Латини, Перегрини	6
Cives romani	6
Латини	7
Перегрини	7
Status familiae	7
Sui и alieni iuris	7
Actiones adiecticiae qualitatis	8
Могућност стицања имовине	9
Деликтна одговорност	9
ЛИТЕРАТУРА	11

Манумисије

Роб не може погоршати свој правни положај, јер се са дна не може дубље потонути, али га може побољшати. Један број робова је добијао слободу. То је била награда за верно служење, а било је и других мотива, нарочито у време кризе система када је ослобађање роба значило његово претварање у колона. Ослобађање из ропства назива се manumissio (од manus - рука, односно власт, и missio - отпуштање, значи: ослобађање власти). Било је више начина за манумисије. Поменућемо неке. Дешавало се да господар тестаментом ослободи роба (manumission testamenti). Уписивање у списак слободних грађана када дође цензор такође је ослобађало роба (manumission sensu). Постојао је и посебан ритуал у коме је употребљаван штапић (manumission vindicta). Када се раширило хришћанство, дешавало се да роб буде ослобођен у цркви.

Почетком принципата нагло је повећан број манумисија. Осећајући да та појава може угрозити систем, Римљани су донели два закона. Први, из 2. г.н.е. (lex Fufia Caninia) је ограничавао број ослобођеника, везујући га за укупан број робова (ако је имао до десет робова, могао је ослободити највише половину, до 30 - највише трећину, а никада више од сто). Две године касније донет је нов закон (lex Aelia Sentia) који је прописивао минималне године за господара и за роба који се ослобађа, осим ако се не ради о „ваљаном разлогу“ у који спада и сродство (господар ослободи свог сина кога има са робињом, неко ослободи полубрата).

Неки од истакнутих Римљана били су ослобођеници или потомци ослобођеника: песник Хорације, баснописац Федар, комедиограф Теренције Афер, Цицеронов секретар Тирон, који је изумео неку врсту стенографије и тако забележио Цицеронове говоре, вероватно и правник Гај и многи други. Они нарочито у принципату играју велику улогу у привредном и културном животу. Ослобођеници (libertini) се по свом правном положају разликују од слободно рођених (ingenui). Нису имали право да носе златни прстен, у извесним периодима били су лишени пасивног бирачког права (ius honorum). Припадницима сенаторског staleжа било је забрањено да склапају брак са ослобођеницама, иако се те забране нису држали, па су и цареви узимали за жене бивше робиње (Јустинијанов ујак Јустин).

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com